

E G Y E T E M

2003. november

A SZEGEDI FELSOÓKTATÁS INFORMÁCIÓS HÁTTÉR MAGAZINJA

„Én nem félek attól, hogy eltömegesedik a felsőoktatás”

Interjú Szabó Gáborral, az SZTE rektorával – II. rész

– Milyen változásokat tervez pl. a képzési rendszerben? Versenyképes-e ma a Szegedi Tudományegyetem által kiállított diploma? Milyen kihívások tartogatnak e téren a következő évek: az uniós csatlakozás, a diplomások arányának gyors növekedése? Hogyan tarthat lépést az idővel az SZTE pl. az információs társadalom lehetőségeinek hatékony kihasználását tekintve?

– Stratégiai súlypont mindenképp korszerű tudás biztosítása a hallgatóknak. Rögön hozzáteszem, hogy ha a hallgatók nem akarják ezt a korszerű tudást befogadni, akkor ez csak egy stratégiai elképzelés marad. Ezért mondom azt, hogy ez egy interaktív folyamat: mi adjuk Önöknek, Önöknek pedig fogadni kell. Azt szoktam mondani, hogy az itt megszerzett tudás 5 %-át lehet hasznosítani a gyakorlatban. A probléma az, hogy az ember nem tudja előre, melyik lesz az az öt százalék. Természetesen a jövő az oktatás korszerűsítése: az elektronikus universitas hazai és nemzetközi szinten. Ez azt jelenti, hogy minél inkább ki kell használni az információs társadalom eszközeit és lehetőségeit. Ehhez nyilván technikai feltételek kellenek, bár nem tartom rossznak az SZTE felszereltségét e téren. A rektornak az a feladata, hogy a lehetőségeket összerendezze. Ne uniformizálja, hanem összerendezze, mert ez egy nagyon sokszínű, 11 karú egyetem. Bizonyos uniformizálást végre lehet hajtani, de teljesen egységesíteni nem lehet és nem is érdemes. Én azt szeretném, ha élénkebb lenne a belső mobilitás az egyetemen belül. Magyarországon az egyetemek közti mobilitás a hallgatók mindössze egy százalékát érinti – ez kevés. Ami az egyetem által

kiadott sok száz diploma piaci értékére vonatkozó kérdését illeti, nem nagyon tudok pontos választ adni, mert nincsenek hiteles vizsgálatok és visszajelzések. Bizonyos klasszikus szakokon egészen biztos, hogy jó az elfogadottság. Abban is biztos vagyok, hogy nem állunk rosszabbul, mint bármelyik magyar egyetem. Ugyanis annyira felgyorsult a világ, hogy a tudás 3-5 év alatt elévül. Tehát nagyon nagy ugyan a felelősségünk, de nem egy életre szól. A mi felelősségünk az, hogy az alatt a 3-5 év alatt, amit a hallgató itt tölt, stabil tudást és képesítést tudjon szerezni. De egy egyetemnek soha nem lehet az a feladata, hogy munkakörre, beosztásra, munkahelyre képezzen. Ezt el kell felejtetni, ez egy nagy holtidővel működő munkahely. Itt leg-

alább 5 évig kell kipróbálni valamit, nem lehet közben irányt változtatni. A hallgató persze változtathat, de ehhez korszerű diák tanácsadásra és karrier-tanácsadásra van szüksége. Nem a kincstári optimizmus mondatja velem, de ha azt nézzük, hogy 2003-ban több hallgató jelentkezett az SZTE-re, mint 2002-ben, ha azt mondjuk, hogy tavaly az első helyen jelentkezettek számát tekintve a SZTE a magyar felsőoktatásban az 5. helyet foglalta el, az idén pedig feltornázta magát a dobogóra, akkor azt kell mondom, hogy az egyetem iránt való érdeklődés stabil és növekedést mutat. Ennél többet nem tudok prognosztizálni, de ha az olyan a tartalmi és módszertani változtatásokat bevezetjük, mint e-universitas, távoktatás, mobilitás, akkor a társadalom észre fogja venni és el fogja fogadni a diplomáinkat. De még egyszer hangsúlyozom, hogy a társadalomnak is nagy a felelősége abban, hogy a pályakezdőknek lehetőséget teremtsen, hogy munkát találjanak és ne az egyetemre mutogassanak, hogy túlképzést, túlkínálatot produkál. Én nem félek attól, hogy eltömegesedik a felsőoktatás, hiszen minden társadalomban az a cél, hogy minél több ember képzett legyen. Az a lényeg, hogy kiművelt emberfők legyenek, akik bármikor tudnak pályát módosítani, bármikor tudnak más tudásanyagot felvenni.

– A piacképes diploma azt kell, hogy jelentse, hogy annak megszerzését követően a fiatal álláskereső megtalálhatja számítását a munkaerőpiacon. Ennek érdekében létrejöhet-e a korábbinál szorosabb együttműködés a piac szereplőivel, az üzleti világgal – ahogy arra vannak tervek pl. a Hewlett Packarddal kötött szerződés esetén –, és ennek lehet-e hatása a képzésre?

– Mindenképpen lehet hatása, hiszen ha olyan támogatási szerződéseket köt az egyetem, amelyek felajánlanak ösztöndíjat a nappali képzésben részt vevő hallgatóknak, felajánlanak predoktori ösztöndíjakat a doktori képzésre való felkészülésre, felajánlanak olyan forrásokat, amelyből rangos, nemzetközi tekintélyű és hírvé professzorok idehívására teremtenek forrásokat, ha felajánlanak olyan forrásokat, amiből új és korszerű hallgatói lakásokat tudunk felépíteni, akkor ennek meglesz a hozadéka. A támogatások megszerzéséért a stratégiai rektorhelyettes lesz a felelős, amely munka során először fel kell tárni a támogatási lehetőségeket. Az első forrás az a szakképzési hozzájárulás, amely a gyakorlati oktatási háttér fejlesztésére fordítható. A kormány elfogadta az innovációs törvény tervezetét, ez egy harmincmilliárdos büdzsé, melyet kutatásfejlesztési innovációra szánunk. Ez szintén jelentős forrás lehet. Észnél kell lenni a SZTE-nek, hogy minél több olyan céget tudjunk a holdudvarunkban tartani, amelynél „startolhatunk” ezekre a forrásokra. Szintén a stratégiai rektorhelyettes fogja működtetni a Társadalmi Tanácsot, amelyben nagyon rangos gyakorlati szakemberek képviseltetik magukat Szegedről és az ország különböző részeiről egyaránt.

– *Mi a véleménye arról a kezdeményezésről, mely részben hallgatóktól indult el, azaz: létesüljön egyetemi szoborpark az új, Ady téri Tanulmányi és Információs Központ területén? Képes lesz-e anyagilag ezt finanszírozni az egyetem, mikor adhatják át az információs centrumot és mikor állíthatják föl az első alkotásokat?*

– Természetesen jó ötletnek tartom. Akkor tudom megmondani, hogy lesz-e forrás, ha tudjuk, hogy mekkora a projekt. Ezt az épületet reményeim szerint 2004. június 30-án átadjuk. Bizonyos dolgokban egy kicsit el vagyunk késve. Funkcionálisan nem tudjuk, hogy miként fog működni a kongresszusi központ, csak a könyvtárról van elképzelésünk. Tehát nagyon sokat kell dolgoznunk, hogy amikor az épületet átadjuk, működőképes legyen. Nagyon szeretném már most megszerettetni a leendő használókkal a házat. Most úgy érzem, mindenki félve tekint az épületre, hogy miként fogjuk előteremteni a működtetési költségeket. Inkább azon kellene gondolkodni, hogyan tudjuk üzemeltetni a házat. Az fontos, hogy a működtetési költség kitermelődjön, de azon, hogy egy korszerű házat hogyan

tudunk tartalommal megtölteni, már most gondolkodni kell.

Azt nem tudom, hogy hol helyezkedne el ez a szoborpark, mindenesetre elég nagy a terület ahhoz, hogy megvalósuljon az elképzelés. Azt gondolom, ahogy például Szent-Györgyi Albert szobrát egy szponzor ajánlotta fel (MÉH Rt), a jövőben is követhető gyakorlat lehetne. Egészen biztos vagyok benne, hogy az egyetemi források mellett a külső források is megszerezhetők ilyen célra. De valakinek ezt a gondolatot folyamatosan képviselnie kell.

– *Nyár végi hír, hogy közös tárgyaló bizottságot alakít az egyetem és a szegedi önkormányzat. Mi ennek a bizottságnak a feladata, és hogyan képzelel el Ön a jövőben az SZTE és a Város együttműködését?*

– Találkoztunk a polgármesterrel és elhatároztuk, hogy munkabizottságot hozunk létre. Én nem vagyok híve a vállalatgatos, látványos együttműködési szerződéseknek, abból van itt egy pár az egyetemen. Én annak vagyok a híve, hogy dolgozzunk. Együtt kell működnünk a Regionális Együttműködési Tanács létrehozásában. Ez elsősorban az egészségügyi ellátással foglalkozó karokat érinti. Együtt kell működnünk programszervezésben és programegyeztetésben, mert nekem egy kicsit rosszul esett, hogy az egyetem, mint intézmény kimaradt a Szegedi Ifjúsági Napok szervezéséből. Holott mi adunk 25000 hallgatót a városnak, aki fogyaszt, eszik, iszik, diszkóba jár és így tovább.

A másik munkacsoport az informatikával kapcsolatos együttműködésért felel, de abban is egyeztetni kell, hogy az itt lévő több mint 30000 egyetemi polgár kiszolgálása hatékonyabban működjön a jövőben. Tehát munkaszervezetek lesznek, de még nem alakultak meg. A tárgyalófelek már ki vannak jelölve.

Én azt javasoltam a polgármester úrnak, hogy mindig legyen a fejében az egyetem, én meg azt ajánlottam fel, hogy nekünk meg mindig a fejünkben lesz a város. Nem tudássziget szeretnénk lenni a városban, hanem egy nyitott egyetem. Ennek egyik formája, hogy a tanévnyitón a taláros professzorok végigvonulnak a Kárász utcán. Nem kell szégyellnünk taláros mivoltunkat. Ez elsősorban az egyetem ünnepe, de érezze magáénak a város is.

– *Az országosan jellemző takarékosági intézkedések hogyan érintik az egyetemet?*

– Nem örültem neki, hogy augusztusban 360 milliós elvonás fogadott. Szerencsére volt az egyetemnek egy vis maior alapja, amelyet három év alatt gyűjtöttünk össze. Ha nem lesz rendkívüli helyzet a következő három évben, amíg ezt a keretet újra feltöltjük, nem lesz probléma a működésben. Ha viszont vis maior helyzet lesz, az súlyosan érinthet bennünket. Mi sem vonhatjuk ki magunkat a társadalmi közteherviselésből, de szerencsétlen döntésnek tartom, hogy a felsőoktatást ilyen mértékben érintették az elvonások. Stabilabb gazdasági környezetet kellene biztosítani az oktatásnak, az egészségügynek.

– *A tanévet már uniós polgárként fejezzük be. Megvalósítható-e az egyetem szorosabb együttműködése távolibb európai egyetemekkel ill. az európai egyetemeivel (Temesvár, Újvidék)?*

– Az SZTE-nek nagyon tartalmas határon túli és EU-s kapcsolatai vannak és a tengerentúlon is rendelkezik partnerekkel. A régiót én tágabban értelmezem, ez a régió egészen Kolozsvárig tart. Az együttműködés számunkra létkérdés, hiszen Románia EU-kedvezményezett ország lett és előbb-utóbb kedvezményezett ország lesz Szerbia-Montenegró is, így a keleti régió felsőoktatási intézményeinek versenyezniük kell a hallgatókért. Ami az európai uniós versenyt illeti, ott egy picit hátrányban vagyunk, mert az egyetem méretéhez képest sokkal több idegen nyelvű szolgáltatást kellene nyújtani sokkal korszerűbb technikával. Egy rangos európai egyetemen lényegesen több szolgáltatást találunk. Félő, hogy ha ezen belátható időn belül nem változtatunk, akkor a külföldi hallgatók nem fognak bennünket választani. Kevés az itt tanuló külföldi hallgatók száma, ennél sokkal több kell. Az Erasmus-program nagyon jó lenne, de jelenleg sokkal több hallgató érkezik ide, mint amennyi ki-megy tanulni külföldre. Ennek két oka van. Az egyik, hogy néha nehezen találunk vállalkozó hallgatót a nyelvtudás hiánya miatt. A másik ok gazdasági: az általunk nyújtott ösztöndíj vagy támogatás egyszerűen elégtelen. Az én szándékaim között szerepel, hogy erre forrást találjunk, hogy a tehetséges hallgatók emiatt ne maradjanak ki a nemzetközi programokból.

Erhardt Ágoston – Haág Zalán István

Az interjú teljes szövege olvasható az Egyetem Online weboldalon:

www.egyetem.szeged.hu